

Het (voorlopig) deskundigenbericht

Een update

In PIV-Bulletin 2010, 8 (special) zijn mr. J. Meyst-Michels en mr. M. Mostert ingegaan op de stand van zaken met betrekking tot de beoordelingsruimte van de rechter in het kader van het (voorlopig) deskundigenbericht. In het onderhavige artikel wordt de draad in zoverre opgepakt, dat een aantal voor de praktijk relevante ontwikkelingen op het gebied van het (voorlopig) deskundigenbericht aan de orde komt. Hierbij wordt de min of meer chronologische volgorde van de handelingen in het kader van het deskundigenbericht gevolgd; beginnend met de inkleding van het deskundigenbericht en eindigend met de aan het deskundigenbericht verbonden kosten.

Inkleding van het deskundigenbericht

Een deskundigenbericht komt in meerdere hoedanigheden voor. In het kader van het voorlopig deskundigenbericht neemt één van de partijen het initiatief, terwijl partijen buiten rechte ook kunnen besluiten tot een gezamenlijk deskundigenbericht. Al dan niet op instigatie van (één van de) partijen kan de rechter gedurende de procedure een deskundigenbericht gelasten. Hoe de diverse deskundigenberichten ook zijn ingekleed, voor de aan de rapportages toe te kennen waarde is relevant of beide partijen invloed hebben kunnen uitoefenen op onder andere de persoon van de te benoemen deskundige, de aan die deskundige voor te leggen informatie en de aan de deskundige voor te leggen vraagstelling. Wanneer dit aan de orde is, vloeit daaruit een sterke mate van gebondenheid van de betrokken partijen voort ten aanzien van het door die deskundige uit te brengen rapport¹.

Wanneer al buiten rechte een expertise in gezamenlijke opdracht heeft plaatsgevonden waarbij overeenstemming bestond ten aanzien van de persoon van de deskundige en de vraagstelling, moet er rekening mee worden gehouden dat een verzoek tot een (voorlopig) deskundigenbericht op dit punt door de rechter wordt afgewezen. Het Hof Amsterdam² achtte het in strijd met de goede procesorde een deskundigenbericht te gelasten, waarin op de zelfde wijze gerapporteerd zou worden als al was gedaan door de expert op verzoek van beide partijen. Het hof meende dat het rapport van deze, in gezamenlijk overleg benoemde, expert op één lijn kon worden gesteld met een door de rechter opgedragen deskundigenbericht. Overigens achtte het hof hier wel relevant dat beide partijen bij de totstandkoming van de afspraken en het daaropvolgende onderzoek werden bijgestaan door deskundige raadslieden. Ook de Rechtbank Zwolle-Lelystad en daaropvolgend het Hof Arnhem³ - nevenzittingsplaats Leeuwarden -

Mevrouw mr. K.M. Volker/
mevrouw mr. M.S.E. van
Beurden
Van Benthem & Keulen
Advocaten

oordeelden dat het verzoek van een verzekeraar om een voorlopig onderzoek door een verzekeringsgeneeskundige "in feite een onderzoek behelst dat al (meermalen) is verricht". Het verzoek werd afgewezen wegens het in strijd zijn met de goede procesorde. Hier heeft de Hoge Raad echter vooralsnog een stokje voor gestoken⁴. Rechtbank en hof hebben de door de verzekeraar naar voren gebrachte argumenten ter onderbouwing van het verzoek om een onderzoek te gemakkelijk - lees: onvoldoende gemotiveerd - terzijde geschoven. Een ander hof moet nu oordelen over de vraag of de verzekeraar terecht om een (nader) onderzoek vraagt.

Stuiten van de verjaring door indienen verzoekschrift tot het voorlopig deskundigenbericht?

Op de inhoud van het verzoekschrift betreffende het voorlopig deskundigenbericht wordt in dit stuk niet ingegaan. Wel dient te worden vermeld dat het verzoekschrift tot het houden van een voorlopig deskundigenbericht stuitende werking kan hebben. In zijn arrest van 18 september 2009 oordeelde de Hoge Raad⁵, dat de indiening van een verzoekschrift tot het bevelen van een voorlopig deskundigenbericht (of een voorlopig getuigenverhoor) niet kan worden beschouwd als het instellen van een eis of andere daad van rechtsvervolging in de zin van art. 3:316 BW,

> omdat een dergelijke procedure er nog niet op gericht is een vordering rechtsgeldig te maken, maar er veeleer toe strekt de informatie te verkrijgen aan de hand waarvan beoordeeld kan worden of het zinvol is een daarop gerichte procedure aanhangig te maken. Het indienen van een verzoekschrift is niet zonder meer gelijk te stellen met de in art. 3:317 lid 1 BW bedoelde mededeling, waarin de schuldeiser zich ondubbelzinnig zijn recht op nakoming voorbehoudt. Hierbij zal niet alleen moeten worden gelet op de tekst van de mededeling, maar ook op de context waarin de mededeling wordt gedaan en eveneens op de overige omstandigheden van het geval. Kortom, met het enkel en alleen indienen van een verzoekschrift tot het houden van een voorlopig deskundigenbericht bent u er niet. Daar is meer voor nodig, en wel in die zin dat aan de vereisten van art. 3:317 lid 1 BW is voldaan. In een uitspraak van het Hof Den Bosch⁶ was dit laatste wel het geval. In het verzoekschrift waren stukken tekst opgenomen, inhoudende dat verzoekster voornemens was de schadevergoeding ex art. 7:658 BW in te stellen jegens de werkgever en dat zij vanwege de bepaling van de omvang van de door haar geleden schade belang had bij het inschakelen van een deskundige om aan haar stel- en bewijsplicht te kunnen voldoen. Dit in aanmerking nemende, oordeelde het hof dat het verzoekschrift moest worden beschouwd als een mededeling in de zin van art. 3:317 lid 1 BW.

Vrijheid van de rechter af te wijken van vraagstelling

De Rechtbank Arnhem⁷ oordeelde dat aan de rechter de vrijheid toekomt tot wijziging van de door verzoeker voorgestelde vraagstelling. Het blijft een draak van een zin, maar volgens mij Hoewel een voorlopig deskundigenbericht primair strekt tot voorlichting van (vooral) de verzoekende partij en daarom als uitgangspunt geldt dat de rechtbank de vragen waarop die partij een antwoord wil aan de deskundige ter beantwoording voorlegt, kan – ook zonder dat de verwerende partij een zelfstandig verzoek daartoe doet – aanleiding bestaan vragen van de verzoekende partij te wijzigingen, toe te voegen of (bijvoorbeeld indien een deskundige ter zake van de betreffende vraag niet bij uitstek deskundig kan worden geacht⁸) weg te laten. De verklaring van de deskundige is immers niet slechts voor de verzoeker van belang, maar ook voor de verweerder alsmede voor de rechter. In deze zaak waren partijen verdeeld over de vraag of aan de deskundige in enigerlei vorm moest worden gevraagd naar een beoordeling van het handelen van de arts, door verwijzing naar de norm van een ‘redelijk handelend en redelijk bekwaam beroepsgenoot’ dan wel naar de ‘professionele standaard’. De rechtbank overwoog dat het wenselijk is dat de aan de deskundige te stellen vragen concreet en ter zake dienend zijn⁹ en volgde enerzijds de verzoekster in haar vraagstelling, anderzijds werd conform de wens van het ziekenhuis een vraag toegevoegd naar de professionele standaard.

De vraag naar de professionele standaard kwam aan de orde bij de Rechtbank Amsterdam¹⁰. In deze uitspraak gaf

de rechtbank nog eens duidelijk aan dat de vraag naar de professionele standaard geen juridische beoordeling maar een medisch onderwerp is. Eiser stelde zich – onder verwijzing naar een arrest van het Hof Leeuwarden¹¹ – op het standpunt dat zijn vragen door de rechtbank in beginsel moesten worden overgenomen en dat dit alleen anders is wanneer deze vragen om zwaarwegende redenen in redelijkheid niet kunnen worden gesteld. Eiser werd hierin niet gevolgd door de rechtbank. De rechtbank overwoog dat ingevolge het bepaalde in art. 203 lid 2 sub a Rv het verzoekschrift tot het bevelen van een voorlopig deskundigenbericht onder meer dient in te houden de punten waarover het oordeel van de deskundige wordt gevraagd. Die punten maken dus onderdeel uit van het verzoek en de rechter heeft bij de beoordeling of het onderzoek zich wel of niet omtrent die punten zal dienen uit te strekken, anders dan bij de keuze van de persoon van de te benoemen deskundige, geen vrijheid van beslissen. Wel is de rechter vrij in de formulering van de aan de deskundige voor te leggen vragen. Ook staat het de rechter daarbij vrij om door de wederpartij met betrekking tot het te verrichten onderzoek voorgestelde vragen in de vraagstelling aan de deskundige op te nemen. Terecht merkt de rechtbank op dat indien het standpunt van eiser gevolgd zou worden, ook niet valt in te zien welke meerwaarde een voorlopig deskundigenbericht nog zou hebben ten opzichte van het rapport van een partijdeskundige. Voorts overwoog te rechtbank, dat de beoordeling of de behandelend artsen hebben gehandeld in overeenstemming met de op dat moment geldende professionele standaard niet gelijk is aan de juridische beoordeling van het handelen van die artsen, en die beoordeling bij uitstek tot competentie van de deskundige moet worden gerekend.

Ten slotte nog het arrest van het Hof Leeuwarden¹². In deze kwestie had de rechtbank – waarbij verzoekster haar verzoekschrift tot het houden van een voorlopig deskundigenbericht had ingediend – het verzoek toegewezen, zij het dat de rechtbank in haar beschikking afweek van de door verzoekster geformuleerde vraagstelling. Het hof meent echter dat het de rechtbank vrijstond vragen die door de verzoekende partij zijn voorgesteld opnieuw of anders te formuleren. De rechter mag ook vragen toevoegen, die hij voor het verkrijgen van een juist en volledig bericht van de deskundige noodzakelijk acht. Wel vereist een evenwichtige rechtspleging volgens het hof dat in beginsel geen vraag wordt weggelaten, althans niet over een aspect van de zaak waarover door één of meer van de partijen een oordeel is gevraagd. Wanneer hiervan wordt afgeweken, dient deze afwijking te worden voorzien van een motivatie. Omdat niet was gebleken van een afwijking of onaanvaardbare afwijking van deze voor verzoekster naar voren gebrachte ‘punten’, beschouwde het hof het verzoek van verzoekster als te zijn toegewezen.

Bezwaar tegen de persoon van de deskundige

Ook de onafhankelijkheid van de deskundige kan onderwerp van geschil zijn. Soms maakt een rechter er weinig woorden aan vuil en ziet hij, in de omstandigheid dat de

gedaagde bezwaar maakt tegen de benoeming van de door eiser voorgestelde deskundige, eenvoudigweg aanleiding een andere deskundige te benaderen¹³. In ieder geval ontstaat een onwenselijke situatie, wanneer een deskundige is benoemd bij wiens onafhankelijkheid op voorhand al kanttekeningen worden geplaatst¹⁴. Eiseres had na benoeming van de deskundige door de rechter door middel van twee brieven haar bedenkingen geuit over de onafhankelijkheid van de benoemde deskundige. Zij gaf aan belang te hebben bij een voortvarende behandeling van de zaak, maar tegelijkertijd wilde zij geen twijfel hebben over de onafhankelijkheid van degene die een zeer belangrijk onderdeel vormt van de beoordeling van haar zaak. Daarom behield zij zich het recht voor, indien bij haar naar aanleiding van het onderzoek van de deskundige gereede twijfel zou ontstaan over de onafhankelijkheid, de kwestie betreffende de onafhankelijkheid ter discussie zou stellen. De rechtbank achtte de situatie waarbij op voorhand kanttekeningen over de benoemde deskundige worden geplaatst dermate onwenselijk, dat zij de betreffende deskundige ontsloeg en overging tot benoeming van een nieuwe deskundige. Opmerkelijk bij deze uitspraak is overigens het feit dat de bezwaren tegen de deskundige kennelijk pas na zijn benoeming kenbaar werden. Ook met de nieuw benoemde deskundige kon eiseres zich niet verenigen, zo blijkt uit het vonnis van een maand later¹⁵. Ditmaal bestond het bezwaar eruit dat zowel de deskundige als de advocaat van eisers ook in een andere zaak betrokken waren. De rechtbank achtte de situatie, waarin een deskundige is benoemd bij wiens neutraliteit in verband met verwickelingen in een andere zaak op voorhand al kanttekeningen werden geplaatst, wederom onwenselijk en ging nogmaals over tot benoeming van een nieuwe deskundige. Ditmaal een deskundige die was voorgesteld door beide advocaten van partijen. Nu is het aantal te raadplegen deskundigen, zeker in medische zaken, niet bepaald omvangrijk te noemen. Het is niet ongebruikelijk dat advocaten en belangenbehartigers bepaalde deskundigen met enige regelmaat in een procedure treffen. De keuze wordt wel heel beperkt, wanneer dit enkele feit tot gevolg zou hebben dat een benoemde deskundige alsdan niet meer onafhankelijk zou zijn¹⁶.

Ook in de uitspraak van de Rechtbank Rotterdam¹⁷ kwam het bezwaar jegens de deskundige pas achteraf. Eiser voerde aan niet gebonden te zijn aan het rapport van de deskundige - dat dus in onderling overleg tot stand was gekomen - omdat deze deskundige, naar later bleek, gezamenlijke publicaties met de te beoordelen arts op zijn naam had staan en de omstandigheid dat beide artsen in het verleden op eenzelfde afdeling hebben gewerkt. De rechtbank achtte het bezwaar tegen het toekennen van doorslaggevend gewicht aan het rapport van de deskundige gegrond. Indien de rechter bij de beoordeling van een geschil in belangrijke mate is aangewezen op advisering door een deskundige, dient ook de onpartijdigheid van die deskundige boven elke twijfel verheven te zijn. Anders oordeelde de Rechtbank Amsterdam¹⁸. Deze kwestie betrof een operatie in het ziekenhuis waarbij complica-

ties ontstonden. Op verzoek van eiser werd door de rechter een voorlopig deskundigenbericht gelast. Over de vraagstelling en de persoon van de deskundige werd overeenstemming bereikt. Na het verschijnen van het rapport maakte het ziekenhuis echter bezwaar tegen de persoon van de deskundige, die achteraf zowel opleider als promotor bleek te zijn van de beide artsen wier handelen door hem moest worden beoordeeld. Eveneens bleek dat de deskundige en de betrokken artsen niet meer met elkaar op goede voet stonden. Daarmee was volgens het ziekenhuis de onafhankelijkheid van de deskundige niet meer gewaarborgd en verzocht het de rechtbank een nieuwe deskundige te benoemen. Daargelaten of het ziekenhuis voorafgaand aan de benoeming van de deskundige niet op de hoogte was van de opleidingsrelatie en van de slechte verstandshouding tussen de betrokken artsen en de deskundige (ook hier is mitsdien sprake van een bezwaar dat opgeld doet na benoeming van de deskundige), is de rechtbank van mening dat deze feiten voor risico van het ziekenhuis dienen te blijven en wijst zij het verzoek af. De rechtbank achtte het hierbij van belang dat het ziekenhuis tijdens het uitbrengen van het deskundigenrapport de mogelijkheid onbenut heeft gelaten om aan de rechtbank of aan de deskundige kenbaar te maken dat zij twijfelde aan de onafhankelijkheid van de deskundige.

Kortom, bezwaar tegen een deskundige kan - mits tijdig ingebracht - zinvol zijn. Hoewel die tijdigheid dan weer niet inhoudt dat het bezwaar voorafgaand aan de benoeming moet worden gemaakt.

Bezwaren tegen/waardering van het deskundigenbericht

Dat een partij eerder heeft ingestemd met de benoeming van een deskundige alsmede de vraagstelling, betekent niet dat de partij tegen de uitgebrachte rapportage geen bezwaren zou mogen uiten. Wel moet dit bezwaar tijdig worden gedaan (in ieder geval bij de conclusie na deskundigenbericht) bij gebreke waarvan het bezwaar kan afstuiten op de goede procesorde¹⁹. De rechter heeft echter een grote mate van vrijheid bij de uitleg en waardering van deskundigenberichten²⁰. Bij het al dan niet overnemen van een deskundigenbericht heeft hij slechts een beperkte motiveringsplicht. Wel dient deze motivering kenbaar en voor partijen en de hogere rechter controleerbaar te zijn. Binnen de grenzen van zijn motiveringsplicht bepaalt de rechter ambtshalve of op basis van de standpunten van partijen of er steekhoudende en zwaarwegende redenen zijn om een rapport niet te volgen.

Wanneer een partij invloed heeft kunnen uitoefenen op onder andere de persoon van de te benoemen deskundige, de aan die deskundige voor te leggen informatie en de aan de deskundige voor te leggen vraagstelling, vloeit daar al een sterke mate van gebondenheid aan het uitgebrachte rapport uit voort. Dit neemt uiteraard niet weg dat, wanneer één van de partijen zich niet kan verenigen met de bevindingen van de deskundige, het deze partij vrij staat de betekenis van het rapport voor het bewijs te bestrijden, > 13

> bijvoorbeeld door middel van een rapportage van een eenzijdig door haar geraadpleegde deskundige. Dit is evenwel geen eenvoudige taak. Op een partij die de door de deskundige in een rapport getrokken conclusie(s) wenst te betwisten rust een zware stelplicht. Het zal over het algemeen lastig zijn het uiteindelijke rapport van de deskundige door de rechter terzijde te laten schuiven. Overigens staat het feit dat de rechtbank - ondanks de daartoe aangevoerde bezwaren - het rapport van de deskundige tot de hare maakt, er niet aan in de weg dat een partij vervolgens in de gelegenheid wordt gesteld tegenbewijs te leveren²¹. Dat dan wel sprake moet zijn van een ter zake doend en overtuigend bewijsaanbod, gaat de reikwijdte van dit artikel te buiten.

De Rechtbank Amsterdam²² heeft nog eens duidelijk gemaakt dat een gezamenlijk deskundigenbericht niet impliceert dat partijen aan de uitkomst van het rapport zijn gebonden. Het enkele feit dat partijen het eens waren over de persoon van de deskundige en de stellen vragen aan de deskundige kan deze conclusie niet dragen. Indien juist is dat partijen of hun medisch adviseurs menen dat de expertise zeer zorgvuldig en goed gedocumenteerd is uitgevoerd, volgt daaruit evenmin dat partijen zouden zijn overeengekomen dat de inhoud van het deskundigenbericht tussen hen zou gelden als bindend advies. Met de overweging van de rechtbank - dat, nu niet is gebleken van andere feiten en omstandigheden waaruit gebondenheid aan het deskundigenrapport kan worden afgeleid de waardering van de betekenis van het deskundigenrapport voor de beslissing op het geschil van partijen ex art. 152 lid 2 Rv wordt overgelaten aan de rechtbank - is bovendien helder dat de waardering van een deskundigenbericht in een procedure uiteindelijk aan de rechter is voorbehouden en niet aan partijen.

In het aan het arrest van de Hoge Raad d.d. 15 mei 2009²³ ten grondslag liggende eindarrest van het Hof Den Haag van 16 oktober 2007 volgde het hof het oordeel van de deskundige die op verzoek van beide partijen was ingeschakeld niet. De deskundige had aangegeven dat de operateur zich volgens hem niet bewust was geweest van het risico op zenuwletsel, indien de bladen van de wondspreider niet met regelmaat worden verplaatst²⁴. Omdat het hof niet duidelijk was waarop de deskundige die conclusie had gebaseerd en heeft het nadere vragen gesteld, waarna het tot een ander oordeel kwam. Op basis van dit aanvullende deskundigenrapport wees het hof, anders dan rechtbank in eerste aanleg, de vordering af. De in cassatie tegen dit oordeel gerichte motiveringsklachten faalden, aangezien de waardering van bewijs aan de feitenrechter is voorbehouden. Daarnaast bevestigde de Hoge Raad in dit arrest opnieuw dat rechters bij het waarden van deskundigenrapporten een grote vrijheid en beperkte motiveringsplicht hebben.

Het Hof Arnhem²⁵ volgde het oordeel van de door de rechtbank benoemde deskundige evenmin omdat het hof op andere gedachten werd gebracht door een deskundi-

genrapport/verklaring door één der partijen in het geding gebracht. Het enkele feit dat de partijdeskundige niet door de rechtbank was benoemd, vormde voor het hof geen aanleiding aan de kwaliteit en kennis van deze deskundige te twifelen of anders te waarden dan die van de door de rechtbank benoemde deskundige.

Bij een onvoldoende begrijpelijke rapportage kan de rechter ook een minder vergaande en meer proceseconomische benadering volgen. Wanneer een deskundigenbericht niet duidelijk is, kan de rechter uiteraard ook nadere uitleg aan de deskundige vragen (art. 194 lid 5 Rv). In haar uitspraak van 23 oktober 2009²⁶ zag de Rechtbank Amsterdam geen aanleiding een door een neuroloog opgesteld rapport direct buiten beschouwing te laten. De rechtbank overwoog dat een medische expertise ertoe strekt informatie te verschaffen ten behoeve van de juridische beoordeling van de zaak. Daartoe moet het rapport voor niet-medisch geschoolden voldoende begrijpelijk zijn, ook ten aanzien van de logische stappen die tussen bevindingen en conclusies worden gemaakt. Wanneer door de deskundige - ondanks daarover gemaakte opmerkingen door eiseres - een onvoldoende begrijpelijke rapportage is opgesteld, ziet de rechtbank hierin niet meteen aanleiding van het deskundigenbericht af te wijken, maar acht het wel aangewezen dat de deskundige zich nader uitslaat over de door eiseres opgeworpen vragen ter zake de conclusies die waren getrokken op basis van het beschreven klachtenbeeld.

Kosten deskundigenbericht

Een deskundige heeft ingevolge art. 199 Rv aanspraak op schadeloosstelling en loon. Het bedrag van de deskundigenkosten wordt door de griffier betaald uit het voorschot dat door de rechter op grond van art. 195 Rv is opgelegd en door (één der) partijen ter griffie is gestort. Het uitgangspunt bij art. 195 Rv is dat de eisende partij als voorfinancier optreedt. Dit is vanuit de gedachte dat deze partij ter handhaving of verwezenlijking van een civielrechtelijk eigen belang de procedure aanhangig heeft gemaakt. De rechter kan evenwel in de omstandigheden van het geding aanleiding vinden het voorschot ten laste van de gedaagde partij te brengen, of van beide partijen gezamenlijk. Een afwijking van de hoofdregel moet worden opgenomen in het vonnis, waarin de deskundigen worden benoemd. Deze beginselen zijn ook van toepassing indien het deskundigenbericht door een of beide partijen is verzocht.

Uiteraard kan een gedaagde om haar moverende redenen - wanneer de rechtbank heeft bepaald dat het voorschot ten laste van de eisende partij wordt gebracht - zich bereid verklaren het voorschot te dragen²⁷. Voorts is het denkbaar dat de rechter de kosten voor het deskundigenbericht ten laste van de gedaagde partij laat komen, wanneer de situatie speelt dat de gedaagde zijn aansprakelijkheid heeft erkend en het deskundigenonderzoek slechts strekt tot het vaststellen van de hoogte van de schade. Opvallend is een recente uitspraak van het Hof Amsterdam²⁸ waarin het

aanleiding zag de kosten van een voorlopig deskundigenbericht ten laste van de gedaagde partij te laten komen, hoewel aansprakelijkheid niet was erkend en evenmin al een bodemprocedure aanhangig was gemaakt. Het hof achtte het op basis van het voorliggende deskundigenrapport voldoende aannemelijk, dat uiteindelijk aansprakelijkheid zou bestaan voor de schade dat het de kosten ten laste van de gedaagde partij bracht. Het hof neemt mitsdien een voorschot op een bodemzaak die wellicht helemaal niet zal worden gevoerd. Ten slotte geldt dat, wanneer een partij nalaat het voorschot voor het deskundigenbericht te betalen, het deskundigenbericht geen doorgang vindt. Dit kan tot gevolg hebben dat een rechter niet in staat zal zijn de schade te begroten met afwijzing van de vordering tot gevolg²⁹.

Ten slotte

Wanneer partijen overeenstemming hebben bereikt over de persoon van de te benoemen deskundige en de vraagstelling, is de kans groot dat partijen zich uiteindelijk bij de inhoud van het rapport van de deskundige neerleggen. Mocht één der partijen zich echter niet kunnen verenigen met de inhoud van het rapport, dan zal het gezien de lijn in de jurisprudentie niet eenvoudig zijn de rechter te overtuigen dat dit rapport niet als uitgangspunt kan dienen. Enigszins geruststellend is dan ook de besproken jurisprudentie waarin de rechter het voorliggende deskundigenbericht niet blind heeft gevolgd, maar open stond voor deskundigenberichten die door één partij in het geding zijn gebracht of overging tot het benoemen van een nieuwe deskundige.

¹ Zie o.a. Rb Zwolle-Lelystad 25 juni 2008, LJN BG1780.

² Hof Amsterdam 16 maart 2010, *Nieuwsbrief Personenschade*, mei 2010, 21.

³ Zie HR 22 oktober 2010, LJN BN5833.

⁴ HR 22 oktober 2010, LJN BN5833.

⁵ HR 13 september 2009, LJN BI8502.

⁶ Hof Den Bosch 16 maart 2010, LJN BL8129.

⁷ Rb. Arnhem 30 oktober 2008, 1723S8/HA RK 08-199, gepubliceerd op www.stichtingpiv.nl.

⁸ Zie HR 22 februari 2008, *RvdW* 2008, 256.

⁹ Zie HR 9 februari 2003, *NJ* 2004, 584.

¹⁰ Rb. Amsterdam 17 februari 2009, LJN BH2346.

¹¹ Hof Leeuwarden 1 november 2006, *NJF* 2006, 577.

¹² Hof Leeuwarden 25 juni 2009, *JA* 2011/3.

¹³ Rb. Haarlem 21 juli 2010, LJN: BN7365.

¹⁴ Rb. Arnhem 17 maart 2010, LJN BL9278.

¹⁵ Rb. Arnhem 28 april 2010, LJN BM6348.

¹⁶ Zie ook de noot van Giard onder Rb. Amsterdam 15 januari 2009, *JA* 2009/02.

¹⁷ Rb. Rotterdam 13 januari 2010, *Nieuwsbrief Personenschade*, maart 2010, 10.

¹⁸ Rb. Amsterdam 15 januari 2009, *JA* 2009/02.

¹⁹ Vgl. Rb. Arnhem 14 april 2010, LJN BM1542.

²⁰ HR 15 mei 2009, LJN BH3148, *RAV* 2009, 68.

²¹ Rb. Amsterdam 7 januari 2009, LJN BH1287

²² Rb. Amsterdam 14 april 2010, LJN BN0327.

²³ Zie noot 19.

²⁴ Zie ook J. Meyst-Michels, "Kroniek medische aansprakelijkheid", *AV&S* afl. 1 - 2011, p. 35.

²⁵ Hof Arnhem 9 februari 2010, 200.006.467/01, nevenzittingsplaats Leeuwarden.

²⁶ Rb. Amsterdam 23 oktober 2009, LJN BK0990, *RAV* 2010, 28.

²⁷ Rb. Arnhem 27 mei 2009, LJN BI7037.

²⁸ Hof Amsterdam 25 januari 2011, LJN BP6438.

²⁹ Hof 's-Gravenhage 9 november 2010, LJN BO8037.